

NOTA VAN TOELICHTING

I ALGEMEEN DEEL

1. Inleiding

In dit besluit worden de maximum uurprijzen en toetsingsinkomens van de kinderopvangtoeslag geïndexeerd en wordt de koppeling gewerkte uren voor buitenschoolse opvang verruimd naar 140 procent. Deze wijzigingen worden hieronder toegelicht.

2. Wijzingen kinderopvangtoeslag 2022

2.1 Verruiming koppeling gewerkte uren buitenschoolse opvang

Zoals aangekondigd in de begroting voor 2021 wordt de koppeling gewerkte uren (KGU) verruimd voor de buitenschoolse opvang per 1 januari 2022.¹ Ouders kunnen vanaf dat moment ook voor de buitenschoolse opvang aanspraak maken op kinderopvangtoeslag voor maximaal 140 procent van het aantal gewerkte uren van de minst werkende partner. Dat is nu nog 70 procent. Aan het vaststellen van het percentage op 70 procent bij de introductie van de KGU per 1 januari 2013 lag de veronderstelling ten grondslag dat de werktijd van ouders voor minimaal 30 procent overlapt met schooltijden. Dit percentage was destijds berekend op basis van cijfers over het totaal aantal gebruikte uren voor de dagopvang en buitenschoolse opvang. Het gemiddelde aantal gebruikte uren in de dagopvang was tweemaal zo hoog als in de buitenschoolse opvang. Om die reden is destijds het recht op het aantal uren kinderopvangtoeslag voor de buitenschoolse opvang gehalveerd ten opzichte van de dagopvang, dat wil zeggen 140 procent voor de kinderdagopvang en 70 procent voor de buitenschoolse opvang. Dit verschil in daadwerkelijk gebruik tussen dagopvang en buitenschoolse opvang bestaat nog steeds. Tegelijkertijd gaat de algemene aanname rondom de overlap van werktijd met BSO-tijden niet voor iedere ouder op. Een voorbeeld zijn ouders die in de avond/nacht of het weekend werken en om die reden meer uren buitenschoolse opvang afnemen. De huidige KGU voor de buitenschoolse opvang kan voor een belemmering in de arbeidsparticipatie van deze ouders zorgen. Het kabinet acht het wenselijk om deze belemmering weg te nemen, zodat de beleidsdoelstelling van de kinderopvangtoeslag, namelijk het ondersteunen en stimuleren van de arbeidsparticipatie van ouders met jonge kinderen, ook voor ouders met arbeidstijden in de avond en weekenden beter gerealiseerd wordt. Dat gebeurt met de verruiming van de KGU voor buitenschoolse opvang naar 140 procent.

Door het verruimen van de KGU voor de buitenschoolse opvang, stijgen de structurele uitgaven aan de kinderopvangtoeslag naar verwachting met € 20 miljoen. In de begroting SZW is aangekondigd dat de structurele uitgaven worden gedekt met een maatregel binnen de kinderopvangtoeslag. Er zijn enkele mogelijkheden. Zo kunnen de uitgaven gedekt worden door de maximum uurprijzen te verlagen door deze niet volledig

¹ Kamerstukken II, 2020/21, 35 570 XV, nr. 2.

te indexeren. De maximum uurprijzen verschillen op dit moment echter al steeds meer van de daadwerkelijk door ouders betaalde uurprijs. Een verschil tussen de maximum uurprijs en de daadwerkelijke uurprijs zet de financiële toegankelijkheid van de kinderopvang voor met name lage inkomens onder druk. Een andere mogelijkheid om de structurele uitgaven te dekken is door de toetsingsinkomensgrenzen te verlagen door deze minder te indexeren. De inkomenseffecten hiervan kunnen echter minder evenredig verdeeld worden en komen vooral bij de midden- en hoge inkomens terecht. Daarom is ervoor gekozen om de uitgaven te dekken door het verlagen van de toeslagpercentages. Dit betekent dat de eigen bijdrage van alle ouders met een toetsingsinkomen vanaf € 25.710 verhoogd wordt, waardoor de verschillende inkomensgroepen naar verhouding evenveel extra eigen bijdrage betalen over het gedeelte tot aan de maximum uurprijs. Het minimum toeslagpercentage (33%) en het maximum toeslagpercentage (96%) veranderen niet. Het negatieve inkomenseffect voor ouders die kinderopvangtoeslag ontvangen is zeer beperkt en evenredig verdeeld over alle inkomensgroepen.² Deze ombuiging in de kinderopvangtoeslag komt ten goede aan de gebruikers van kinderopvang die nu tegen het knelpunt aanlopen. Dit overwegende acht het kabinet het verlagen van de toeslagpercentages in verhouding tot het verruimen van de KGU voor de buitenschoolse opvang.

2.2 Indexering maximum uurprijzen kinderopvangtoeslag

Jaarlijks worden de maximum uurprijzen van de kinderopvangtoeslag met ingang van 1 januari geïndexeerd. De indexatie is een gewogen gemiddelde van de ontwikkeling van de loonvoet bedrijven (80%) en de ontwikkeling van de consumentenprijsindex (20%). De indexering voor 2022 is gebaseerd op een correctie van de indexering in 2021 (PM%) doordat de verwachte loon- en prijsontwikkeling voor dat jaar naar PM is bijgesteld en de bovengenoemde loon- en prijsontwikkeling voor 2022 (PM%).³ Dit betekent dat de maximum uurprijzen worden aangepast met PM% als gevolg van de indexering. In tabel 1 is te zien tot welke maximum uurprijzen dit leidt.

Maximum uurprijs	2021	2022
Dagopvang	8,46	PM
Buitenschoolse opvang	7,27	PM
Gastouderopvang	6,49	PM

2.3 Indexering toetsingsinkomens inkomensgroepen

Ook de toetsingsinkomens van de inkomensgroepen worden jaarlijks met ingang van 1 januari geïndexeerd. Het indexeringspercentage voor de toetsingsinkomens is een gewogen gemiddelde van de procentuele ontwikkeling van de contractlonen in de marktsector, de premie gefinancierde sector en de gesubsidieerde sector, en bij de overheid, zoals geraamd voor 2022 in het CEP. Het indexeringspercentage voor 2022 bedraagt PM%. Dit is verwerkt in de kinderopvangtoeslagtabel 2022 in bijlage I, behorende bij artikel 6 van het Besluit kinderopvangtoeslag.

3. Financiële consequenties

² De definitieve dekkingsmaatregel zal na het publiceren van het Centraal Economisch Plan (CEP) in het conceptbesluit worden verwerkt, zodra deze gegevens bekend zijn.

³ De bedragen worden ingevuld op basis van het CEP dat het Centraal Planbureau (CPB) eind maart 2021 publiceert. De bedragen en de in de nota van toelichting genoemde cijfers zijn op dit moment nog niet bekend.

Indexering van de toetsingsinkomens met de gemiddelde contractloonmutatie (PM%) is naar verwachting budgettair neutraal omdat door indexering de gemiddelde inkomensontwikkeling wordt verwerkt in de inkomensklassen. Dit betekent dat ouders gemiddeld genomen in dezelfde inkomensklasse blijven. Daarnaast worden de maximum uurprijzen conform de geldende regelgeving geïndexeerd. De bruto-uitgaven kinderopvangtoeslag zijn circa € PM miljard. De financiële effecten van indexatie (PM%) in 2022 bedragen circa € PM miljoen. Aangezien het de reguliere indexering betreft, is dit bedrag al onderdeel van de Rijksbegroting.

De verruiming van de KGU vanaf 2022 voor de buitenschoolse opvang leidt structureel tot extra gebruik van kinderopvang. De kosten van circa € 20 miljoen worden structureel binnen de kinderopvangtoeslag opgevangen, zoals elders in deze toelichting beschreven.

4. Inkomenseffecten

Door de indexatie loopt de kinderopvangtoeslag in de pas met de gemiddelde loon- en prijsontwikkeling in de economie, zodat deze ontwikkelingen via de kinderopvangtoeslag gemiddeld geen inkomenseffecten geven. De bekostiging van de verruiming van de KGU voor de buitenschoolse opvang zal over alle inkomensgroepen evenredig verdeeld worden. Hierdoor zullen de inkomenseffecten klein zijn.

5. Uitgebrachte adviezen

PM: Uitvoeringstoets Belastingdienst

6. Gevolgen regeldruk

Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) heeft het dossier niet geselecteerd voor een formeel advies, omdat het geen omvangrijke gevolgen voor de regeldruk heeft.

7. Uitkomsten internetconsultatie

Het onderhavige besluit is vier weken opengesteld voor internetconsultatie. Op het moment van internetconsultatie was het nog niet mogelijk alle informatie in te vullen, omdat de bedragen van het CEP destijds nog niet bekend waren. Wel zijn de achterliggende principes voor indexering toegelicht. De consultatie heeft geleid tot PM reacties.

PM

8. Resultaten voorhangprocedure

Dit besluit is op PM aangeboden⁴ aan de voorzitter van de Eerste en Tweede Kamer voor de op grond van artikel 3.4 van de Wet kinderopvang verplichte voorhangprocedure van vier weken. PM: uitkomst voorhangprocedure.

9. Inwerkingtreding

Dit besluit wordt uiterlijk op PM gepubliceerd en treedt in werking met ingang van 1 januari 2022, zijnde de aanvang van een nieuw berekeningsjaar. Daarmee is voldaan aan het kabinetsbeleid over vaste verandermomenten minimuminvoeringstermijn voor

⁴ PM verwijzing

regelgeving, zoals neergelegd in aanwijzing 4.17 van de Aanwijzingen voor de regelgeving.

II ARTIKELSGEWIJS

Artikel I, onderdeel A

Artikel 4, eerste lid, van het Besluit kinderopvangtoeslag bevat de maximum uurprijzen voor de dagopvang, de buitenschoolse opvang en de gastouderopvang. Op grond van artikel 5 van het Besluit kinderopvangtoeslag worden jaarlijks de maximum uurprijzen van de kinderopvangtoeslag geïndexeerd. De indexatie is een gewogen gemiddelde van de ontwikkeling van de loonvoet bedrijven (80%) en de ontwikkeling van de consumentenprijsindex (20%). Met artikel I, onderdeel A, van dit besluit, zijn de geïndexeerde maximum uurprijzen voor 2022 vastgesteld.

Artikel I, onderdeel B

Het huidige artikel 7a heeft betrekking op het niet volledig toepassen van artikel 7 voor de aanpassing van de bedragen van de bedragen van de toetsingsinkomens van de inkomensgroepen, bedoeld in artikel 6, per 1 januari 2021. Voor het jaar 2021 werden de toetsingsinkomens van de inkomensgroepen met 0,60 %-punt minder geïndexeerd. Dit artikel had alleen betrekking op het jaar 2021. Het artikel vervalt daarom.

Artikel I, onderdeel C

In artikel 8, derde lid, van het Besluit kinderopvangtoeslag is vastgelegd vanaf welk toetsingsinkomen de ouder voor de kosten van kinderopvang van het eerste kind een kinderopvangtoeslag ontvangt waarvan de hoogte 33,3 procent van die kosten bedraagt. Waar in 2021 ouders met een toetsingsinkomen van € 129.457 en hoger kinderopvangtoeslag krijgen ter hoogte van de vaste voet, is deze inkomensgrens in 2022 verhoogd naar € PM.

Artikel I, onderdeel D

In artikel 8a, eerste lid, onderdeel b onder 2°, wordt het percentage van het aantal gewerkte uren aangepast, van 70 procent naar 140 procent. 140 procent van het aantal gewerkte uren is gelijk aan de dagopvang.

Artikel I, onderdeel E

Met artikel I, onderdeel C, wordt bijlage I behorende bij het Besluit kinderopvangtoeslag vervangen door de bijlage behorende bij dit besluit.

Deze nota van toelichting is door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ondertekend mede namens de Staatssecretaris van Financiën - Toeslagen en Douane.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

W. Koolmees

CONCEPT